

ניצוצי אור זידיטשע

מאמדי ב"ק אדמו"ר מזידיטשעב שליט"א

גליון מ"ד

פרשת רברים - חזון תשפ"ה

כתיבה עריכה וניהול: אברהם אבא צוקרמן
הגהה וביקורת: מרדכי בצלאל גולדברג
עיצוב ועימוד:

Koteret.imud@gmail.com

יוצא לאור על ידי קהל חסד לאברהם זידיטשוב
3135 W. Devon Ave.
Chicago IL 60659

לקבלת הגליון מידי שבוע באימייל, נא לשלוח אימייל ל-
nitzoitzei@gmail.com

ניצוצי אור זידיטשוב

מאמרי ב"ק אדמו"ר מזידיטשוב שליט"א

גליון מ"ד

פרשת רברים - חזון תשפ"ה

תוכן הענינים

מאמדי הפרשה

מאמר א'

מאמר אבוקה מצוה מן המובחר.....ז

טעם שאין צדיקים הברלה בתשעה באב שחל במוצאי שבת וביאור ברכת בורא מאורי האש על אבוקה קודם הקינות ועבודת ישראל באהבת חינוס והברלה מדרכי העמים

צפרא דשבתא פרשת דברים - שבת חזון ערב תשעה באב תשפ"א

מאמר ב'

מאמר קשה עלי פרידתכם.....יב

יום תשעה באב כנגד שמיני עצרת שביקש השי"ת לעשות לו סעודה קטנה וכן בתשעה באב נפרד השי"ת מישראל ביוצאם לגלות ואז מתגלה האהבה וקרבת אלוקים ביותר וכן הוא בכל שבוע בעת של"ס

צפרא דשבתא פרשת דברים - שבת חזון - שבת תשעה באב תשפ"ב

מאמדים חדשים

מאמר א'

מאמר מסעי ישראל בהר שפר וחדדה ומקהלות.....יז

רמז לגאולה בשנת תשפ"ה ועבודת ישראל באהבת חינוס לקירוב הגאולה ערש"ק פרשת מטות מסעי חזק - שבת ראש חודש מנחם אב תשפ"ה

מאמר ב'

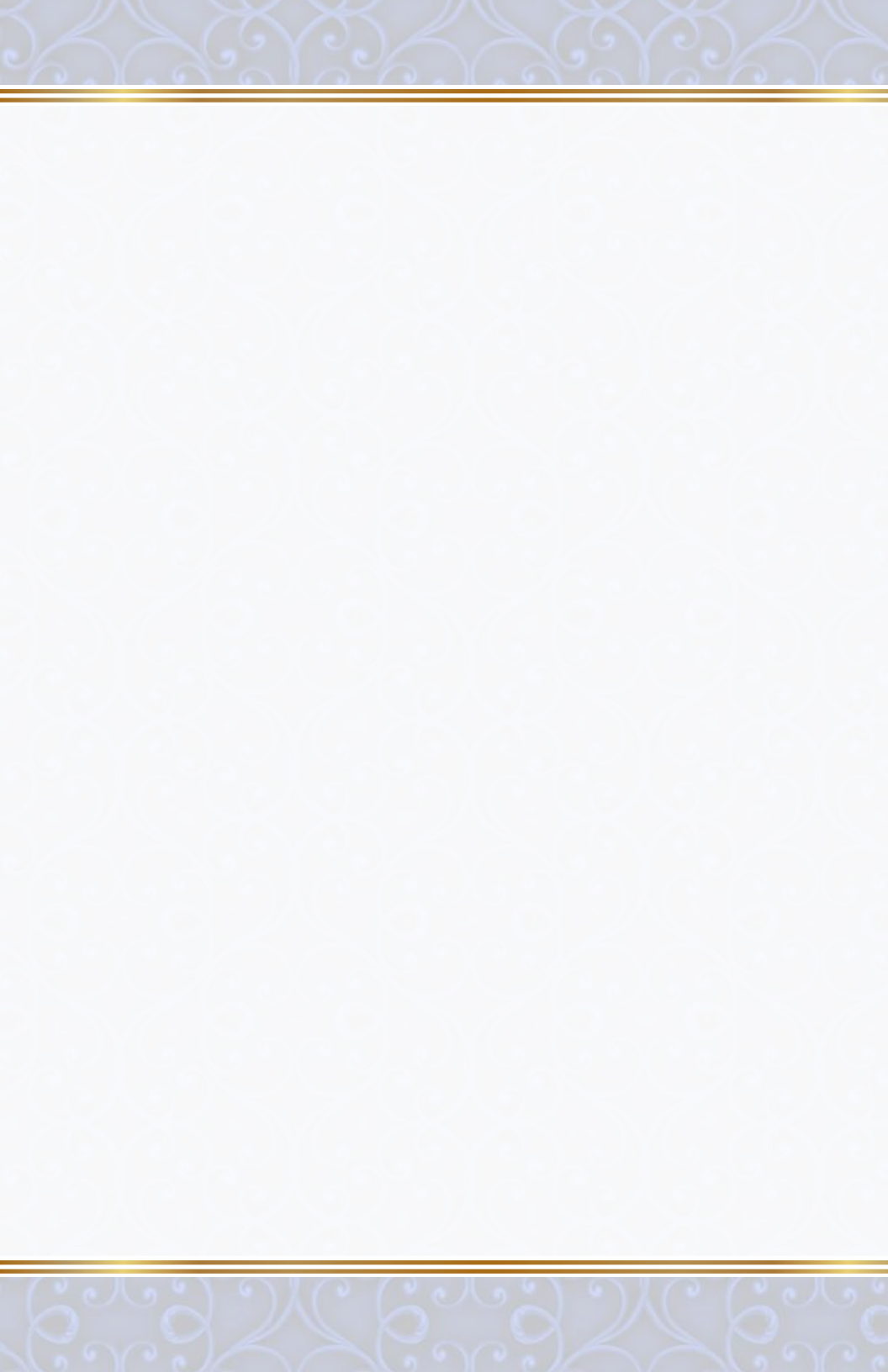
מאמר שלום שלום שלום לרחוק ולקרוב.....יט

ביאור קשר וחיבור העולם הזה והעולם הבא בכוח התורה ושאי אפשר בלא ריחוק העולמות שמקרבים אותם על ידי עבודת ישראל וזה ענין עונג שבת ועבודת ימי בין המצרים ונרמז בפרשת הנדרים וחלוקת הארץ ופטירתו של אהרן הכהן בראש חודש אב

של"ס פרשת מטות מסעי חזק - שבת ראש חודש מנחם אב תשפ"ה

מאמרי
הפרשה

מאמר אבוקה מצוה מן המובחר

טעם שאין צריכים הבדלה בתשעה באב שחל
במוצאי שבת וביאור ברכת בורא מאורי האש על
אבוקה קודם הקינות ועבודת ישראל באהבת חינם
והבדלה מדרכי העמים

צפרא דשבתא פרשת דברים - שבת חזון ערב תשעה באב תשפ"א

א.

סדר ברכת 'מאורי האש' במוצאי שבת שחל בו תשעה באב

בורא מאורי האש מברכין במוצאי שבת, אחר מעריב קודם אמירת הקינות, שאז הוא הזמן שעושים הבדלה בכל מוצאי שבת אחר תפילת ערבית.

ומהלכה זו נוכל בס"ד להתבונן מעט ולמצוא מכאן לימוד וחיווק עבודת הזמן של תשעה באב.

היום בערב במוצאי שבת קודש יחול ליל תשעה באב, ובשנה כזאת שתשעה באב חל במוצאי שבת יש הלכה מיוחדת בעניין ברכת בורא מאורי האש.

דהסדר הוא שאין מבדילים על הכוס במוצאי שבת אלא למחרת במוצאי תשעה באב, אבל ברכת

ב.

אבוקה רומז לאחדות ואחדות צריכין בעת קושי או להבדלה מהעמים

(בראשית לב, כה) "וַיֹּאבֶק" [מלשון] ויחבק, ע"ש, והדביקות ישראל זה לזה היינו אבוקה, ואבוקה מצוה מן המובחר להבדלה מן האומות ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", עכ"ל.

מתבאר מדבריו שאצל יעקב

ונוכל לומר בס"ד על פי דבריו הנפלאים של מרן החתם סופר (סוף פרק קמא דחולין) שביאר ענין 'אבוקה' וז"ל: "ואמרו חז"ל אבוקה להבדלה מצוה מן המובחר, פירש אבוקה - דביקות וחביקה, כמו שכתב רמב"ן

לזה, איש את רעהו יעזורו ולאחיו
יאמר חזק, וכך גם בצרת הפרט,
שאם האדם שייך לקבוצה ונמצא בין
אחרים הדואגים את דאגתו וחושבים
עליו, הרי זה מסייע בעדו במצוקתו
לקבל כוח וחיוזוק להתגבר על הצער.

ואופן השני של אחדות הוא
הרגשת העליונות האמיתית שיש
לנו על פני הגויים, עם סגולה מכל
העמים, ועל ידי שמאחדים יחד
ומרגישים יחד את רוממות ישראל
על פני האומות, הרי ההבדלה רבה
וחשובה הרבה יותר באחדות הלבבות
לעשות תפקידנו בעולם בשלמות.

וזה ביאר החתם סופר שני
עניינים הללו באבוקה של מוצאי
שבת, שבאה ללמדנו את שני
הדברים הללו שיש בענין אחדות,
גם שכאשר עוברים קושי וחושך, אז
צריכים לאחוז זה בזה ולסייע אחד
לשני לעבור את התקופה הקשה,
וגם יש בה ענין של אחדות יחד כדי
שתהא ההבדלה מן העמים חזקה
וברורה, להעריך ולהחשיב את
מעלת ישראל על פני כל העמים.

במלחמתו עם המלאך כתיב לשון
'ויאבק' והיינו מלחמה והתנגדות,
ומתפרש בלשון 'חבוק', ומצד
שני 'חבוק' הוא ענין של קרבה
ודבקות, וזה כוונת 'אבוקה מצוה
מן המובחר', שיהא בו גם התנגדות
ומלחמה עם הגויים להבדלה מן
האומות, ומנגד יהיה לו דבקות
ואהבת ישראל זה לזה.

ונבאר מעט שני החלקים הללו
שבאמת הולכים יד ביד - אהבת
ישראל והבדלה מן העמים, ונרמזים
דווקא בענין 'אבוקה', מפני שאבוקה
הוא ענין של אחדות, שזה מהותה
של 'אבוקה' שיש בה כמה פתילות
ששותפים יחד לאותו אש, והנה
אחדות ואחוה בין ישראל יש לה אכן
את שני החלקים הללו, אהבת ישראל
והבדלה מן העמים כאשר יתבאר.

דהנה אופן הראשון של אחדות
הנצרכת הוא בזמני קושי וצרה, שאז
אחד הדרכים להצליח לעבור את
הקושי היא אחדות בין ישראל, כי
צרת רבים חצי נחמה, ואחד מחזק
את השני ומעודדים ומסייעים זה

ג.

בט"ב אין עושים הבדלה כי בצרותינו אנו מובדלים מהעמים

הבדלה במוצאי שבת, והטעם
שבתשעה באב אין מבדילין עד

אחר שנתבאר ענין האבוקה,
ייתי לבאר גם ענין עצם מצוות

הבדלה, היינו שהם מראים לנו שאנחנו שונים, וגוזרים עלינו צרות ורדיפות מפני שאין אנו כמוהם.

וכל כמה שמנסים ישראל להיות עם ככל העמים, להתלבש כמוהם ולהתנהג כמוהם, כך הם יותר רודפים ומנסים להפריד בינינו ובינם, ואז באים כל הצרות על ישראל, כידוע ומפורסם שהאינקוויזיציה בספרד התחילו רק אחר שהיו היהודים מעורבים בשלטונות מאוד, וכן באירופא רק אחר שקשרו קשרים וישבו במשרות רמות בין השליטים, אז היו כל הצרות והרדיפות על ישראל.

ומעתה יבואר מאוד, שכיון שבא יום תשעה באב שבו היו צרות לישראל, הרי אין אנו צריכים שום הבדלה, כי מובדלים ועומדים אנו על ידי הצרות והגויים שמראים ומוכיחים לנו על ידי גזירותיהם שאנו שונים מהם, וממילא יכולים אנו להכניס לעצמו את הרגשת 'עם הנבחר' שאנו מופרשים ומובדלים מהם, אף בלא קידוש והתרוממות, כי האומות כבר עושים את ההבדלה במקומנו.

אחר התענית.

וביותר שיש שיטות בפוסקים שנשים שאין מתענות בתשעה באב פטורים מהבדלה כלל בשבוע זה, מפני שתשעה באב עצמו אין בו חובת הבדלה, ונשים יש ספק אם חייבים בהבדלה, וממילא ספק ספיקא אם צריכים להבדיל כלל, ולכן פטורים, ומהא נראה ברור שיש שיטות דסבירא להו שאין כלל חיוב הבדלה בתשעה באב, וטעמא בעי.

ונימא בזה על פי מאמר יקר של הגאון הקדוש רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל (עקבתא דמשיחא, ויש מביאין כן מהרה"ק מקוצק זצוק"ל) שאמר שאם כלל ישראל אינם עושים קידוש, אז אומות העולם עושים הבדלה.

וביאור כוונת דבריו הם שאם כלל ישראל לא מקדש ומפריש עצמו להתרומם מעל לשאר העמים, וכלשון 'קידושין' המבואר בתוספות (ריש קידושין) שהוא לשון של הפרשה והקדשה מכל העולם וז"ל: "ופשטא דמילתא מקודשת לי - מיוחדת לי ומזומנת לי", ע"כ עיי"ש.

ולכן אם ישראל לא עושים קידוש והפרדה זו להעלות עצמם למעלה רמה, אז עושים האומות

ה.

עבודת ישראל בט"ב באהבת חנם ובהבדלה יחד מדרכי העמים

ירדו ישראל מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, ולכן דייקא אז הוא זמן נכון להבדיל בין אור לחושך, ובין ישראל לעמים, היינו להכיר את הדרך איך להתעורר שוב לאור על ידי אחדות ואהבת חנם ועל ידי הבדלה בין ישראל לעמים.

והבו דלוסיף עלה מה שמובא בפוסקים לישון בליל תשעה באב על אבן כדי לצער עצמו ביום זה.

ובהגהות מרדכי (מועד קטן כג: סימן תתקל"ד) כתב רמז לדבר מיעקב אבינו דכתיב ביה 'ויקה מאבני המקום' ושם ראה בית המקדש בבניינו ובחורבנו דכתיב 'מה נורא המקום הזה' וכו', עיי"ש.

ואכן שם אצל יעקב אבינו הלא התקוטטו האבנים שכל אחד אמר 'עלי יניח צדיק את ראשו' עד שעשאם השי"ת לאבן אחת, וכבר תמהו בזה מה הועיל שנעשו כולם אחד, הלא סוף סוף אינו מניח ראשו כי אם במקום אחד באבן.

אלא הביאור הוא שאם כולם יחד באותה מטרה ותכלית, אז כבר אין חילוק וטענה שהצדיק רק על האחר, ורק אם כל אחד נפרד

ובזה נמשיך ונבאר, שאכן תשעה באב איקרי 'מועד' כמבואר בשו"ע (סימן תקנ"ב), ואם מן הראוי שיהיה בו יותר הרגשה והבחנה זו של 'אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו ורצית בנו', ולכן על אף שאין עושים הבדלה כמבואר לעיל, אבל עדיין עושים 'אבוקה' לברכת בורא מאורי האש, לרמז על שני העניינים הנ"ל שצריכים בשבילם את אחדות ישראל, כוח האחדות בעת צרה וקושי, וכוח האחדות כדי להתרומם ולעשות הבדלה מן העמים כמבואר לעיל.

ולכן אבוקה היא מצוה מן המובחר, שבכך יכולים אנו להרגיש את היותנו העם הנבחר, עם סגולה מובדל ומופרש ומרומם מכל העמים, ובזה מבואר שמיד קודם תחילת הקינות עושים ברכת מאורי האש להשריש בקרבנו קודם תחילת סדר האבל על חורבן הבית, הן את העבודה על אחדות ישראל שלכן נחרב הבית, והן כדי להרגיש מרוממים ונעלים על העמים.

ואכן החורבן עצמו היה בזמן מוצאי שבת קודש כמבואר בחז"ל (ירושלמי תענית פרק ד' הלכה ה'), שאז

השלישי, וימים הללו ייהפכו לנו לששון ולשמחה, וגם בתוך הגלות, עדיין נוכל להתחזק בעבודת הימים הללו ולצאת מהם מעולים ומתוקנים יותר כמו שיוצאים מכל יום טוב בהתעוררות והשפעה לכל ימי השנה, עדי נזכה ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, אכ"ר.

לעצמו וחושב רק על עצמו אז יש מחלוקת ותרעומת, אבל כשכולם מאוחדים לאותה מטרה, אזי הם מוותרים ואוהבים אלו את אלו.

וכמו כן בתשעה באב שמישים אבן כמו אותו אבן, להזכיר את עבודת אחדות ישראל ואהבת חינם שהיא תביא את בניין בית המקדש

מאמר קשה עלי פרידתכם

יום תשעה באב כנגד שמיני עצרת שביקש השי"ת
לעשות לו סעודה קטנה וכן בתשעה באב נפרד
השי"ת מישראל ביוצאם לגלות ואז מתגלה האהבה
וקרבת אלוקים ביותר וכן הוא בכל שבוע בעת של"ס

צפרא דשבתא פרשת דברים - שבת חזון - שבת תשעה באב תשפ"ב

א.

ט"ב כמו שמ"ע שהשי"ת נפרד מישראל ואז אהבה ביותר

והנה על יום שמיני עצרת כתבו
בספה"ק שהוא אושפיזין של
שלמה המלך (ראה פרי צדיק לשמיני עצרת
בשם הרה"ק הרבי רבי בונים מפרשיסחא זצוק"ל
וכן בספרי רו"ן בשם הרה"ק מרו"ן זצוק"ל
ועוד), ומשונה גם תשעה באב יש
בו עניינו של סעודת שלמה המלך,
שהרי גם הוא כנגד שלמה המלך,
כעין מה דאיתא בשערי תשובה
לרבינו יונה (פרק ד' אות ט') בטעם
האכילה בערב יום הכיפורים שהוא
תמורת סעודת יום הכיפורים, כמו
השלמת סעודת יום טוב, וכמו כן
האכילה קודם תשעה באב הוא כמו
סעודת תשעה באב, אלא שבכל
שנה עושים זאת בערב תשעה באב,
אבל בשנה זו עושים סעודת תשעה
באב ביומו ביום שבת קודש.

נפסק בשולחן ערוך (סימן תקנ"ב
סעיף י'): "אם חל תשעה באב באחד
בשבת, או שחל בשבת ונדחה
לאחר השבת, אוכל בשר ושותה
יין בסעודה המפסקת, ומעלה על
שולחנו אפילו כסעודת שלמה בעת
מלכותו", ומקור הדברים בסוגיא
בתענית (כ"ט:) באותו לשון.

ויש לבאר מדוע נקטו דווקא
האי לישנא של סעודת שלמה בעת
מלכותו.

ונוכל לבאר בזה על פי ענין
המבואר רבות בספה"ק וכבר נזכר
במהרש"א (בכורות ח.) שכ"א ימי בין
המצרים הם נגד כ"א ימי הרחמים
והרצון, ועל פי זה נמצא שיום
תשעה באב הוא כנגד יום שמיני
עצרת.

שלמה היא 'סעודה גדולה', אבל יש לומר כוונת 'סעודה קטנה' היינו קטנה במשתתפיה, שלא יהיו בה אלא ישראל והשי"ת בלא שאר שרי האומות, כי השי"ת רוצה להתייחד עמנו לבד ולגלות אהבתו וקישורו ושייכותו וייחודו אלינו ביותר.

ובאמת כן הוא ביום תשעה באב עצמו, בעת שיושבים על הארץ ומתאבלים על החורבן, מבואר בספה"ק (ראה אמרי פנחס אות תשס"ט) שהוא עת רצון ואהבה גדולה מהשי"ת לישראל, ואמנם נראה כלפי חוץ כמו ריחוק מהשי"ת, אבל באמת הוא ייחוד גדול וקרבת אלוקים שהשי"ת דואג לנו ויש בנו הכוח להתפלל אליו ולבכות עמו על ביתו שהחריב לטובתנו ולהצלת נפשנו, שלקח את ביתו תמורתנו.

אבל עיקר המכוון בזה יש לומר שבשמיני עצרת מבקש השי"ת מישראל (סוכה נה: רש"י ויקרא כג, לו) 'עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם, קשה עלי פרידתכם', וכמו כן ממש הוא ביום תשעה באב, שאז כביכול הייתה פרידה ממה ששכן השי"ת בביתו בעולם הזה, והיה צריך להיפרד מישראל, שאז קשתה הפרידה עליו ביותר, וביקש 'עשו לי סעודה קטנה', וכמבואר בחז"ל (יומא נד:): שבעת החורבן היו כרובין מעורין זה בזה לרוב אהבת השי"ת בעת הפרידה.

והכוונה בזה הייתה להעביר לישראל את החיזוק הזה לאמר: עם ה' חזקו ונתחזקה, שהשי"ת אוהבנו אהבה גמורה, אהבת עולם, ורוצה לישב עמנו לסעודה, אף שסעודת

ב.

בזמן של"ס סוף השבת מתגלה אהבת השי"ת ביותר

בתשעה באב, שכן הוא גם בשל"ס, ולעורר רגשי קודש של 'קשה עלי פרידתכם' כי השי"ת רוצה להנות מאיתנו ולנצל עוד את הדקות הללו קודם יציאת השבת, ואז הקשר והאהבה להשי"ת גדולים וחזקים ביותר.

וכ"ק מרן אאמו"ר (של"ט"א)

ויש להוסיף על זה שכך הוא הזמן של של"ס בכל שבת קודש, שהוא זמן פרידת קדושת השבת מישראל, שאז אהבת השי"ת גדלה ומתרבה ביותר.

ואף שהיום ישבו כל אחד בביתו בשל"ס, אבל מן הראוי לעורר לדבר דיבורי אהבת השי"ת שיש

על ידו בשלושת עמודי עולם.

בתורה, שהחזיק בקביעות חזקה מאת בואו לעירנו בכל הסדרים בשלמות ואף בין הסדרים, וכן בוודאי ימשיך כפי שהיה ברוך בבואו, כן יתקיים בו 'ברוך אתה בצאתך'.

ובעבודה, מה ששימש את הכלל בהיותו גבאי בעת התפילות ובניגוני של"ס בטוב טעם, ועוד כמה וכמה עניינים שאין ניכר לעין כל שצריך מישהו שיעמוד בראש, והוא בשקט ובשמחה עשה לטובת הכלל.

וכן בגמילות חסדים שהיה עוסק בשעות המאוחרות בלילה בכל מיני מצבים וסיוע לאנשים שונים.

ובוודאי קשה עלינו פרידתו, אבל מוטל עלינו להשלים מלאכתו ולהתחזק בקביעות חזקה בתורה ולהתמסר יותר להיות 'כלל יוד' לעשות לטובת הציבור ולסייע לכל נצרך ומבקש, עדי נוכח לראות בחוש את אהבת השי"ת אלינו כשיגאלנו גאולת עולם ויבנה לנו את בית המקדש השלישי שלא ייחרב לעולם, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

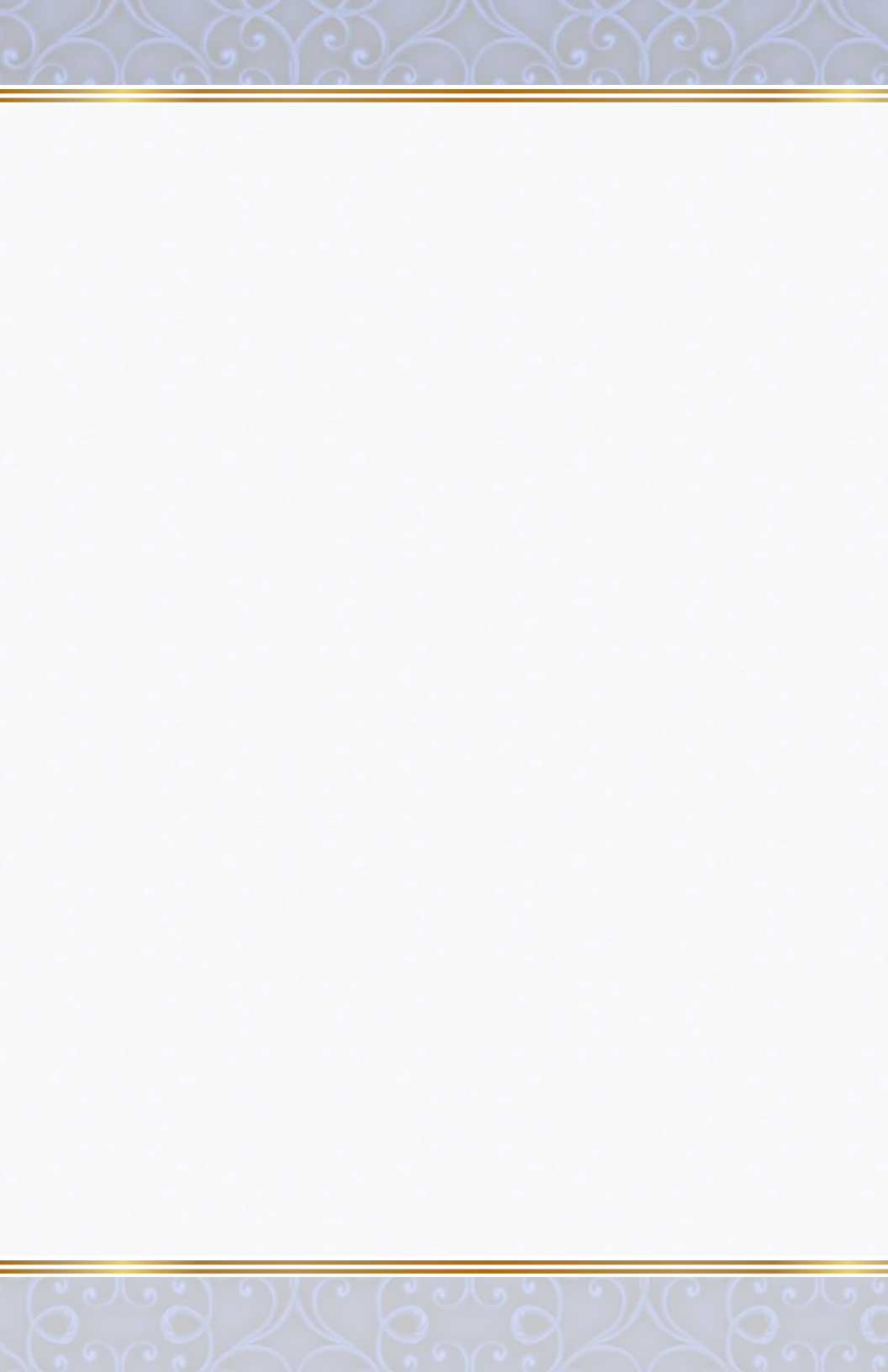
[וצוק"ל] היה קורא למשתתפים הקבועים בשל"ס 'של"ס יידן', כי אין להם באמת הגדרה אחרת, ומי שלא טעם ולא הרגיש קרבת אלוקים זו, אי אפשר לתאר לו הרגשה זו, שאז הוא זמן יקר של קרבת אלוקים נפלא קודם שנפרדים מהנשמה יתירה וחוזרים לימי החול, והרי זה אורח אחרת לגמרי להיכנס בדבקות זו לימי השבוע, אחר קרבה נפלאה והרגשת אהבה וחיבה מהשי"ת בשירות ותשבחות ודברי תורה, ממש בחינת 'סעודה קטנה' מפני קושי הפרידה.

ואכן מן הראוי מי שיכול להיות יותר שותף ושייך לאותו זמן מרומם של של"ס בצוותא חדא בבית המדרש, מי שיכול כל הזמן או חלקו, זמן הזמירות או הדברי תורה, זה בכה וזה בכה ובלבד שיכוון לבו לשמיים ויזכה להנות מקרבת אלוקים נפלאה ורגשי קודש להשי"ת.

ועוד פרידה קשה יש לנו בעת הזאת, שנוסע מעמנו אחד מחשובי אברכי הכולל שהיה עימנו תשע שנים, והוא היה חזק בתורה ועבודה וגמילות חסדים ושם שמים נתאהב

מאמרים
חדשים

מאמר מסעי ישראל בהר שפר וחרדה ומקהלות

רמז לגאולה בשנת תשפ"ה ועבודת ישראל באהבת
חינם לקירוב הגאולה

ערש"ק פרשת מטות מסעי חזק - שבת ראש חודש מנחם אב תשפ"ה

א.

רמז לגאולה השלמה בשנת תשפ"ה

ביאר אא"ז וצוק"ל סוד הכתוב
"ויסעו מהר", היינו שנסעו והלכו
מדבריו של אברהם שנקרא 'הר',
על פי לשון חז"ל (פסחים פח.) "לא
כאברהם שקראו הר", וכוונת
"שפר" היינו שנסעו והלכו גם
מדבריו של יעקב שהוא נקרא
'שפר' על שם 'שופריה דיעקב
מעין שופריה דאדם הראשון' (בבא
מציא פד.), "ויחנו בחרדה" היינו
שנתקבלו דבריו של יצחק שנקרא
'חרדה', על שם "ויחרד יצחק חרדה
גדולה" (בראשית כז, לג), ועל ידי יצחק
אכן היה חנייה וישועה.

ואפשר לרמז ולמצוא רמז שתיבות
ה"ר שפ"ר הם בגימטריא תשפ"ה,
שבעזה"ש"ת בשנה זו שנת תשפ"ה
שהננו נוסעים מ'הר שפר' ביציאה
משנת תשפ"ה, כבר יהיה בס"ד אותה
חנייה ונסיעה ל'חרדה' הוא החנייה
והגאולה השלמה בזכות יצחק אבינו.

"ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה"
"ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת"
(במדבר לג, כד-כה).

נודע שהרה"ק החוזה מלובלין
וצוק"ל אמר פעם לפני תלמידיו
שידועים לו הסודות של כל מ"ב
מסעות שבפרשה זו, מלבד הסוד
של 'ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה'
שאינו יודע, ונענה תלמידו אא"ז
הרה"ק רבי צבי הערש מזידיטשוב
וצוק"ל ואמר שהוא יבאר הסוד
הזה.

וביאר על פי מאמר חז"ל (שבת
פס:) שכשומר הקב"ה לאברהם
'בניך חטאו לי', השיבו 'ימחו על
קדושת שמך', וכן אותה תשובה
השיב גם יעקב, אך כשאמר הקב"ה
ליצחק 'בניך חטאו לי', השיבו
'רבונו של עולם בני ולא בניך וכו',
אם אתה סובל את כולם מוטב ואם
לאו פלגא עלי ופלגא עליך, ובוה

ב.

גאולת ישראל ע"י אהבת חיים

'במקלות' אהבת חברים.
ואולי יש לומר עוד, שהרי
שלושת השבועות הללו הם
בחינת 'חרדה' כי הם זמני דינים
ופחד מלשון חרדה, אבל על ידי
'מקלות' שבאים יחד ישראל
בפרט בשבת קודש שאוהבים זה
את זה בבתי מדרשות ובתי כנסיות
ותורה ותפילה יחדיו, על ידי זה
נעשה חנייה וישועה.

ויעזור השי"ת שנזכה לקיים
אהבת חיים זו, ויתקיים בנו אכן
הגאולה השלמה כבר בשנה זו,
אכי"ר.

ועוד יש להוסיף לבאר המשך
הכתוב "ויסעו מחרדה ויחנו
במקלות", שאף אם אמנם עדיין
לא זכינו לגאולה על ידי זכותו של
יצחק אבינו בחינת 'חרדה', עוד
אופן לזכות ולגאולה יש על ידי
'מקלות' מרמז כל ענין של אחדות
ואהבת חיים ואחוה ושלום בין
ישראל, ובזה מתקנים את שנאת
חיים שבגינה נחרב הבית, וממילא
זוכים גם על ידה לגאולה.

ובודאי בשבת זו שהיא יומא
דהילולא דאהרן כהנא קדישא
שכל עבודתו היה להרבות שלום
ולרדוף שלום, ויש לילך בדרכיו

מאמר שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב

ביאור קשר וחיבור העולם הזה והעולם הבא
בכוח התורה ושאי אפשר בלא ריחוק העולמות
שמקרבים אותם על ידי עבודת ישראל וזה ענין
עונג שבת ועבודת ימי בין המצרים ונרמז בפרשת
הגדרים וחלוקת הארץ ופטירתו של אהרן הכהן
בראש חודש אב

של"ס פרשת מטות מסעי חזק - שבת ראש חודש מנחם אב תשפ"ה

א.

דקדוקים בסיום עיקר התורה ומדוע רק באהרן כתיב יום פטירתו

אאמו"ר זצוק"ל קושיא זו.
ועוד יש להבין בפרשה הנ"ל
בלשון הכתוב (במדבר לו, ו) שהורה
לבנות צלפחד "לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם
תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים" ונראה שיש כאן
איזה משמעות וכוונה בלשון 'לְטוֹב
בְּעֵינֵיהֶם' שלא אמר 'לאשר יבחרו'
או 'לכל אחד' וכדומה אלא שינה
לשוננו 'לְטוֹב בְּעֵינֵיהֶם', וצריך ביאור.
ועוד בפרשתן (במדבר לג, לח)
כתיבא יום פטירתו של אהרן הכהן
היום בראש חודש מנחם אב: "וַיַּעַל
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֶל הָר הַקָּדֵשׁ עַל פִּי ה'
וַיָּמָת שָׁם בְּשָׁנַת הָאָרְבָּעִים לְצֵאת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ

הנה פרשה זו יש בה בחינה של
סיום התורה, שהרי מכאן ואילך
ספר דברים הוא 'משנה תורה'
שחוזר על כל התורה (ראה תוספות
גיטין ב. ד"ה המביא).

ואם כן הוא שכאן הוא סיום
התורה, צריך לבאר מדוע סיום
התורה הוא בפרשת בני גלעד בן
מכיר שטענו על חלוקת הארץ
לבנות צפלחד שנחלתן יסוב
לשבטים אחרים, והלא סיום
התורה יש בה חשיבות יתר כנודע
בכל מקום שתוקף כל דבר בסיומו,
ויש להבין הלימוד בסוף התורה
מהאי פרשתא, וכן היה מעורר כ"ק

בתורה, וחכמים הם שדרשוהו, ובוודאי אם זכה אהרן להיות יחיד בהזכרת יום הילולתו, בוודאי יש בזה איזה כוונה ורמז.

החמישי באַחד לַחַדָּשׁ, וידוע שהוא היארצייט היחיד המוזכר בכל התורה כולה יום פטירתו, ואפילו אצל משה לא כתיב להדיא

ב.

בשב"ק אין מתאבלים על החורבן ותמורת זה מקיימים עונג שבת

ורואה בשמחתה', אמנם מחמת כובד הגלות ועמל הפרנסה אנו חשובים כאנוסים בדבר זה שאין אנו מתאבלים על חורבנו ואונס רחמנא פטריה מן העונש. אמנם לפי סברת הר"ן בקדושין פרק האומר אף דאמרינן אונס רחמנא פטריה, אך זאת לא אמרינן שעל ידי האונס יתחייב צד שכנגדו, ואם כן האריך במה יזכה האדם לראות בנחמה אם אינו מתאבל על ירושלים כנ"ל.

"אך העצה לזה לבל ידח ממנו נדח כמו שאמרו בגמרא (שבת קיח.) 'כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים', כי מחמת המצוה של עונג שבת בהיותו מאמין בזה שהשכינה שורה בישראל הנה זה שכרו נחלה בלי מצרים, וזה שאומרים (בתפילת רצה והחליצנו) 'שלא תהא צרה ויגון ביום מנוחתנו', וסמוך ליה 'והראנו ה' אלהינו בנחמת ציון עירך וכו'', היינו אם אנו פונים מדעתנו כל

בספה"ק תפארת שלמה (בפרשתן פרשת מסעי) כתב ענין נפלא שזוכים על ידי עונג שבת, וזל"ק: "אמרו (ר"ה ל.) ציון דורש אין לה, מכלל דבעי דרישה, שהאדם צריך לדרוש ולבקש על הגאולה, והעזר הוא רק מהשי"ת בעצמו כי יחיש פדותנו.

"אך בשבת הוא פטור מלהתאבל על חורבן הבית, וזה שאומרים (בזמירות שב"ק) 'אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל ביום השבת שישו ושמחו' כו'. על דרך שפרשנו מאמר הגמרא יכול יהיה בנין בית המקדש דוחה שבת, תלמוד לומר 'אך את שבתותי תשמורו', כי עיקר מעלת הבית המקדש שיהיה השכינה שורה בישראל, וביום השבת גם עתה בזמן הגלות השכינה שורה בתוכנו, וזה שאמר 'אך' לשון מיעוט רצה לומר אף שבני ישראל הם במדרגה התחתונה, אף על פי כן השכינה שורה עמנו.

"לכן הגם שאמרו בגמרא (תענית ל:) 'כל המתאבל על ירושלים זוכה

להתאבל על החורבן.

ובוודאי בימים הללו ימי בין המצרים, שומה עלינו להעמיק ולהבין ענין זה עבודת האדם באבלות על החורבן ומצוות עונג שבת בשבתות של בין המצרים.

וגם יש בהם כוח מיוחד של ימים טובים, כפי שכבר הזכרנו המבואר בספה"ק שאלו כ"ב ימי בין המצרים יהפכו להיות ימי חג ומועד, וכן ממה שכבר כתב המהרש"א (בכורות ח.) שכ"ב ימים הללו הם כנגד הימים הנוראים בחודש תשרי, ובאמת מדוע דווקא הימים הללו הם כנגד המועדים והם אלו שצריכים להיות היום טוב של הגאולה, והלא אפשר לקבוע יום טוב משך השנה בשאר זמנים, ומוכרח שיש בימים אלו כוח וסגולה של ימים טובים, ויש להבין עומק פנימיות ענין ימים הללו.

צרה ויגון ביום השבת על ידי זה נזכה והנחילנו כו', וזה גם כן סמיכת הדברים (בתפילת שב"ק) 'הפורס סוכת שלום עלינו כו' ועל ירושלים ושמרו בני ישראל את השבת', לכך נסמך זה לזה, כי על ידי שמירת שבת יהיה שלום עלינו ועל ירושלים כנ"ל, עכל"ק.

נתבאר מדבריו ענין נפלא בעבודת שבת קודש שיש בה השראת השכינה כמו בבית המקדש וממילא אין צריכים להתאבל על החורבן בשבת קודש, אלא שהאדם צריך להאמין בזה ולפנות מדעתו כל צרה ויגון ואנחה ולהתענג בעונג שבת, ואז באמת יזכה לנחלה בלי מצרים כמו שמתאבל על החורבן.

ונעמיק להתבונן מעט בדבריו הנפלאים הללו, מדוע באמת מצוות עונג שבת יש בה זכות ומעלה שזוכה לנחלה בלי מצרים, ומדוע עונג שבת הוא תמורת המצווה

ג.

קרבה ואהבה מורגשים ביותר אחר שיש ריחוק וחסרון

מכתב או טלפון וכדומה, הרי אז מתרבים הגעגועים והרגשת הקרבה מאוד, עד כדי אהבה שאפילו בהיותם יחד זה לצד זה אי אפשר להגיע לאותה קרבה ורגש אהבה, כי

ולבאר כל זאת נקדים במשל לבני משפחה הדרים רחוק זה מזה, כגון הורים לבנים שמתגוררים בארצות אחרות, הרי בשעה שיש איזה חיבור וקשר ביניהם, אם על ידי שליח או

נתקרב ונעשה שלום ושלמות.

וביותר צריך רפואה אותו חיבור בין הגוף לנשמה, שהרי באמת בדרך הטבע אי אפשר להם כלל להתקיים יחדיו, שזה יסודו גשמי וזה רוחני, וכל עצם חיבורם הוא פלא ורפואה שרופא השי"ת אותם בכל עת וכדאיתא בשו"ע (או"ח סימן 1) בביאור לשון ברכת 'אשר יצר את האדם וכו' ומפליא לעשות, וכאשר נודע שכל חולי בכל אבר בגוף, מרמז על איזה פגם וחסרון במצווה השייכת לאותו אבר, כי נעשה ריחוק בין חלק הנשמה השייך לאותו אבר שבגוף, ולכן היו צדיקים שואלים לידע באיזה אבר חלו, כדי לתקן את המצווה המכוונת לאבר הזה, וממילא מקרב שוב את הרחוק ונעשה שלום בין הגוף לנפש, בין החלק של העולם הזה לחלק השייך לעולם הבא, וממילא נרפא החולי ונשלם גם הגוף.

וזה עיקר עבודת האדם בעולמו, לעשות תמיד בחינה של "עזר כנגדו" שבכל מה שהוא כנגדו ויש איזה ריחוק, שם צריך לעשות "עזר" ולקרב את הרחוק.

וכן אמר הכתוב (ירמיה לא, ב) "מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְיֶינָהּ", דווקא אהבה שבאה

הריחוק בעצמו שאחריו יש קירוב, הוא גורם רגש נעלה הרבה יותר מאשר קרבה שאין בה ריחוק.

ועל משקל מאמר החכמים הנודע שהובא רבות בספרי תלמידי בעש"ט הק' שתענוג תמידי אינו תענוג, והיינו שדבר שיש אותו תמיד, אינו מענג את הנפש, כי העונג לנפש בא רק על ידי שיש בו צמאון ותאוה לדבר, ואז כשמתענג על מה שציפה אליו, הרי הוא תענוג אמיתי, אבל אם נמצא ושוכן לצד אביו, אינו מרגיש קרבה ואהבה לאביו כל כך, והדברים פשוטים.

ואכן כן הוא בכל שבת קודש, שבכל ימי החול אדם מרוחק מעט יותר מענייני הרוחניות והרגשת הקדושה, ולכן מצפה הנשמה וחושקת להרגיש קדושת ואור השי"ת ביום השבת, ולכן זוכים בכל שבוע להרגיש אהבה זו וקרבת אלוקים הבאה מתוך הריחוק.

ועל פי לשון הכתוב בישעיה (נב), "שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרִחוֹק וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וְרַפְּאֵתִיו" שהשלום הנכון הוא רק כשהוא באופן שהיה רחוק ונתקרב, ולכן סיים הקרא בלשון 'ורפאתיו' שדווקא בדבר שצריך רפואה, שם שייך ענין 'שלום', היינו בדבר שלא היה שלם והיה חסר, היה רחוק, אז

וממילא מובנים דברי התפארת שלמה, שמצוות עונג שבת הוא כנגד האבלות על החורבן, שהרי כל ענין האבלות על החורבן היא באמת ענין הרגשת הקירוב מתוך הריחוק, שכיון שאנו בגלות, יש כוח להרגיש ולהתגעגע להשראת השכינה ועל ידי זה לחבר ולאהוב את השי"ת ביותר מתוך הריחוק וכתבאר.

וכן ממש הוא ענין עונג שבת, שמקרב את הנשמה לעבודת השי"ת אף בדברים שבדרך כלל הם רחוקים מחלק הרוחני, כענין מאכלים גשמיים, ועל ידי עבודת השי"ת בעונג שבת, מקרבים אותם לרוחניות כמו האבלות על חורבן בית המקדש.

וראה נא את לש"ק בספה"ק פרי צדיק (פרשת בשלח אות יב) שכתב הלשון "שהגוף גם כן בקדושה" על ידי עונג שבת, עיי"ש שהאריך.

מרחוק, היא גורמת לאהבת עולם וקרבה גדולה.

ובזה כבר נוכל להבין באמת מהות ענין עונג שבת על ידי מאכלים גשמיים שמתעלים ומתקרבים גם הם למצוות עונג שבת ומביאים אור ושמחה לנשמה, אף שהם מאכלים גשמיים ולכאורה אין להם שייכות להנאת הנשמה, אבל הביאור בזה הוא כנ"ל, דדווקא משום שענייני עולם הזה הם רחוקים מעניין הרגשת הקדושה ואדרבה הם מושכים את האדם להתרחק מהשי"ת, לכן אם עושים אותם במטרה של מצווה ובתכלית של השראת השכינה, ממילא אז נעשה קירוב לדבר רחוק ונעשה תענוג אמיתי אף בהם להנאת הנשמה, כי הרחוק נתקרב, וראה בזה בספה"ק סידורו של שבת וכן בבאר מים חיים שהאריך בענין זה בכמה מקומות.

ד.

אור התורה מקרב את ענייני עוה"ז שגם הם יהיו רוחניים

נכתבת על קלף ובדיו גשמיים. וביותר, הלא כל יסוד העולם הגשמי עומד על ידי התורה, שהקב"ה איסתכל באורייתא וברא **עלמא** (זוה"ק ח"ב קסא.), ואיך שייך שיעמוד כל העולם הגשמי על יסוד

ומעתה נמשיך ונבאר עוד שכן הוא גם אור התורה בעולם, שהרי באמת גם בתורה יש את אותה סתירה כמו שיש באדם בין גופו לנשמתו, כי התורה באמת היא רוחנית ויש בה קדושה ואור אלוקי עליון ומנגד היא

שהוא כולו רוחני וקדוש.

ברם, הביאור בזה הוא כנ"ל שאכן רק באופן זה שיש סתירה וריחוק, אז אפשר לעשות קירוב ושלום ביניהם, וממילא נמצא כי אדרבה, דווקא רק על ידי התורה שייך להחזיק העולם, דבלעדי התורה יהיה רק הריחוק בלא שייכות להתקרב להש"ת, וממילא מבואר דהעולם הגשמי מוכרח שיהיה לו את הקיום הרוחני, כדי שהאדם אכן יוכל לחבר ולקרב ביניהם.

וזה מאמר חז"ל (בבא בתרא טז.) 'בראתי יצר הרע, בראתי תורה תבלין', שעל ידי אור ורוחניות התורה, יכול לקיים תורה ומצוות בענייני עולם הזה נגד פיתויי היצר.

ובקרא דמשלי (לא, יח) "טַעֲמָה פִּי טוֹב סִחָרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה נִיחָה", ענין 'סחרה' יש לומר דקאי על התורה עליה דרשו (משלי ג, יד) שטוב סחרה מכל סחורה, ואכן אור התורה לא נכבית בלילה, ולילה רומז למי שנפל לשפלות העוה"ז, אבל אור התורה ממשיך וזורח עליו להוציאו משם ולרוממו, שהמאור שבה מחזירתו למוטב.

ובזה נבין את ענין התענוג שיש בתורה, כמו שביארנו ענין עונג שבת, שעל ידי הקירוב הנפלא הזה

המחבר שני עולמות, על ידי זה מתענג גם הגוף הגשמי.

וכפי שנודעו דבריו של הרה"ק בעל אבני נזר בהקדמת ספרו 'אגלי טל' שחלק ממצות לימוד ויגיעת התורה היא אכן התענוג שהיא מביאה לאדם, ואדרבה, על ידי התענוג נבלעת התורה בדמו ונעשה הוא חלק מהתורה, וז"ל שם: "ומדי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורה"ק ואמרו כי הלומד ומחדש חידושים ושמח ומתענג בלימודו, אין זה לימוד התורה כל כך לשמה וכו', ובאמת זה טעות מפורסם, ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמח ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו, ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה וכו'", ע"כ עיי"ש.

ועל דרך זה הוא גם בכל ענין של נישואין, שגם בהם איש ואשה הם שני מינים שונים ורק על ידי קירוב שני הקצוות הרחוקים, אז נעשה שלום ותענוג זה מזה.

ולכן באמת נלמדים כל דיני ומנהגי נישואין מקבלת התורה, כי שורשם חד המה.

והנה כנגד זה גירושין היא ענין

אותו מקום השפעה שמחבר את העולמות, ולפי זה מבואר מאוד שאגדות של ענייני החורבן הם דווקא במסכת גיטין, והבן.

ולכן באמת כל שמחת חתונה ונישואין יש בהם בחינה של בניין הבית, כי מעתה עושים מקום של חיבור העולמות, מה שנחסר על ידי החורבן, ולכן אמרו (ברכות ו:): שכל הנהנה מסעודת חתן ומשמחו כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים, כי אכן הזיווג גורם את השלמת החסרון שחסרנו בחורבן בית המקדש.

ויבואר גם מה שאמרו (שם) שהמשמח חתן וכלה זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות, כי אכן הנישואין הוא אותו תיקון ויחוד העולמות יחדיו כנתבאר.

של ריחוק ופירוד, לא רק בין איש ואשה בעלמא, אלא גם פירוד בין חלק הגשמי בעולם לחלק הרוחני בו, כי כיון שעל ידי נישואין נעשה יחוד ותענוג רוחני, ממילא על ידי פירודם, נעשה ריחוק ופגם רוחני.

ובזה יבואר היטב מה שראיתי מביאים הטעם שכל ענין חורבן בית המקדש והאגדות על החורבן והגלות הם במסכת גיטין, מפני שחורבן הבית הוא אכן כמו גירושין, ולדברינו יובן מאוד, כי בשעה שבית המקדש קיים, הרי בית המקדש הוא מקום היחוד והקירבה בין השי"ת לישראל, בין העוה"ז לעוה"ב, ולכן חורבן הבית הוא כמו ענין של גט ופירוד וריחוק תכלית העולם, שעתה חסר

ה.

ענין נדר ככות התורה לקרב הגשמיים לרוחניות וכן ענין נישואין

שכ"ב ימי בין המצרים הם כנגד כ"ב ימי מועדי השנה שיש בכל גלגל השנה, ונימא בדרך אפשר דשבת של פרשת מטות מסעי הוא כנגד יום טוב של שבועות, ולכן יש בהם בפרשיות אלו ריבוי פסוקים, כמו שידוע כן על פרשת נשא שיש בה ריבוי פסוקים וריבוי מדרשים ומאמרי זוה"ק יותר מכל פרשיות התורה, מפני שהיא

ועתה נתנה ראש לשוב ולבאר את ענין פרשת שמרמז על הענין שביארנו, הן פרשת הנדרים בריש פרשת מטות, והן חלוקת הארץ שבסוף התורה, סיום ספר במדבר, וגם ענין פרשיות הללו דווקא בימי בין המצרים.

ובריש יש לומר ולרמז בדרך אפשר על פי מה שכתבו בספה"ק

באה מיד אחר מתן תורה.

וכן ענין פרשת הנדרים נרמז באות נ' ענין נדר, והוא שורש החכמה העליונה בנ' שערי חכמה, וגם התורה קיבלו ישראל אחר נ' ימים, וגם האופן להתיר הנדרים קיבלו ישראל ביום הכיפורים על ידי שקבלו אז לוחות שניות והתיר להם השי"ת את נדרם, ולכן מתירים אז את כל נדרי ישראל בתפילת 'כל נדרי' כנודע שזה הטעם להוצאת ספרי התורה סביב לחזן בתפילת 'כל נדרי'.

וענין נדרים ושבועות שייכים לעניינים הנ"ל, כפי שכתב הרמב"ן בריש פרשתן, וז"ל: "וכבר רמזו החכמים טעם הדבר בספרי, אמרו מה הפרש בין נדרים לשבועות, בנדרים כנודר בחיי המלך, בשבועות כנשבע במלך עצמו וכו', והסוד, כי השבועה מלשון שבעה, כי בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה, והנדר בתבונה ראשית דרכו קדם מפעליו מאז, נמצא שהנדרים על גבי תורה עולים ולפיכך חלים על דבר מצוה כדבר הרשות, והנה כל נדר לה' וכל הנשבע בו", עכ"ל.

ועוד יש לרמז בתיבת נד"ר שהוא אותיות נ' ר"ה, היינו תורה שירדה מנ' שערי חכמה ונ' שערי בינה בנ' יום לישראל.

והטועם את נועם צוף אמרי התורה ומתנהג בענייני העולם הזה על פיה, הרי יש בידו כוח לקרב את הרחוק, ולהרגיש את טעמה וטובתה אף בתוך ענייני העולם - אם עושה אותם בדרך הנכונה על פי תורה, שאז הוא קירוב ושלוש בין העולם הזה שמצד עצמו הוא רחוק, ועל זה נאמר (תהלים לה, ט) "טַעְמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'", ואין טוב אלא תורה, ועל ידי שיטעם ויגיע לטעם טוב התורה, יזכה להרגיש הטעם הגשמי גם כן וכנ"ל שהתענוג מהתורה הוא חלק ממצוותה.

והשתא נוכל להמשיך בדרך זו לבאר סיום התורה בפרשת חלוקת הארץ ובנות צלפחד כי אכן ענין ירושת נחלה בארץ ישראל עיקר עניינה היא לא לאכול מפריה אלא לקיים מצוות התלויות בארץ, וזה עיקר החיבור בין הארץ הגשמית, עצם הבריאה שהיא יסוד ובסיס הארץ הגשמית, ושם לקיים ולעשות את המצוות ולחברה ולקרבה לעניין רוחני.

וזה היה חלוקת הארץ שביקשו בנות צלפחד ובני גלעד בן מכיר שביקשו 'נחלה בלי מצרים', ירמוז על נחלה שאין בה את חורבן הבית של ימי בין המצרים, אלא חיבור וייחוד העולמות על ידי קיום המצוות

עשר שבטי ישראל", בנעימים בזכות התורה, שנאמר (משלי כב) "כי נעים כי תשמרם בבטנך יכוננו יחדיו על שפתיך", יש אדם שהוא נאה ולבושו כעור, הוא כעור ולבושו נאה, וישראל הם נאים לארץ והארץ נאה להם, לכך כתיב 'אף נחלת שפרה עלי' וכן הוא אומר (איוב כט) 'צדק לבשתי וילבשני', ע"כ, ומבואר ממש כדברינו שכוח התורה שהיא ענין ייחוד וקירוב העולמות, היא אותו ענין כמו חלוקת הארץ.

ועוד נראה מדברי המדרש שהארץ וישראל הם כמו לבוש להם, וזה יש לדמות לענין השילוב בין הגוף לנשמה שגם הם כמו לבוש לאדם, וכמו שביארנו שבגוף ונשמה יש אכן שילוב עולמות עוה"ז ועוה"ב, כמו כן יש בשילוב הארץ עם ישראל, שהיא כמו נישואין ביניהם.

וכלשון הכתוב בישעיה (סב, ד-ה) "לא יאמר לך עוד עזובה וּלְאַרְצָהּ לא יאמר עוד שְׁמָמָה כִּי לָךְ יִקְרָא חֶפְצִי בָּהּ וּלְאַרְצָהּ בְּעוֹלָה כִּי חֶפֶץ ה' בָּהּ וְאַרְצָהּ תִּבְעַל כִּי יִבְעַל בְּחֹר בְּתוֹלָה יִבְעֲלוּהָ בְּנִיָּה וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל פֶּלֶחַ יִשִּׁישׁ עֲלֶיהָ אֱלֹהֶיהָ", וכאן כתיב בבירור שענין ישוב הארץ על ידי ישראל הוא כמו בעילה וזיווג של נישואין, ונתבאר הענין כדאמרן.

בארץ, וכן מצוות ישוב ארץ ישראל שהיא להם נחלה בארץ ועל ידי זה יקרבנו את הארץ לחלק הרוחני.

ובזה יבואר לשון הכתוב "לטוב בעיניהם יהיו לנשים", כאשר ביארנו שאין טוב אלא תורה, ועיקר הטוב שיש בתורה היא אכן אותו חיבור העולמות, לקרב את הגשמיות מריחוקה הטבעי, שזאת עושים גם בכל עניין של נישואין, וממילא "לטוב בעיניהם יהיו לנשים" שאכן עשו את הנישואין באופן של טוב הנ"ל כאופן מתן תורה, וכדכתיב (בראשית ב, יח) "לא טוב היות האדם לבדו אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּנֶגְדּוֹ", היינו שבחינת 'עזר כנגדו' היא היא יסוד 'טוב' ואם אין 'עזר כנגדו' אז הוא 'לא טוב', וכאשר ביארנו לעיל ענין 'עזר כנגדו' שהוא קירוב ושלום בין הדברים שהם נגדיים זה לזה, וזה נעשה על ידי נישואין כפי שביארנו לעיל.

וראה נא את לשון המדרש (במדבר רבה כג, ו) שחלוקת הארץ לשבטים הייתה בזכות התורה, וזה לשון המדרש: "זה שאמר הכתוב (תהלים טז) "חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי", חבלים נפלו לי אלו י"ב שבטים לפי שנתחלקה הארץ ל"ב שבטים שנאמר (יחזקאל מז) "גה גבול אשר תתנחלו את הארץ לשני

שהאריך שם מרן אור החיים הקדוש במ"ב פירושו הנפלאים שרובם מדברים על מעלת התורה שרק על ידה יכול האדם לילך ולהתקדם בדרכיו בעולם הזה, ועל ידי התורה היו יכולים ישראל לילך את כל מסעותיהם הרשומים בפרשת מסעי.

ואולי יש להוסיף בדרך רמז מה שניתוסף עוד פרשה, שהוא כמו מעין ענין של 'הוסיף משה יום אחד מדעתו' בקבלת התורה, וכמו ששם האירה תורה והסכים השי"ת על ידו, כמו כן כאן יש בחינה זו של תוספת אור וקדושת התורה על ישראל.

והנה כל הענין הזה ביארנו שהוא נרמז בפרשת הנדרים, שהוא ענין של התורה שיסוד העולם כולו עומד על התורה בשילוב העולמות כנתבאר.

ועוד המשך לזה הוא בפרשת מסעי הם מסעות בני ישראל במדבר שהיה רק בכוח התורה, כי כל הילוך בני ישראל הוא בכח התורה, כמבואר בפסוקי פרשת בחוקותי שם איירי על ענין התורה כנודע דברי רש"י שם דהליכה בחוקות התורה היינו 'שתהיו עמלים בתורה', עיי"ש, ועל ידי זה יכולים ישראל להלך "אם בחוקותי תלכו", וכפי

א.

עבודת אהרן הכהן לקרב ולעשות שלום בין רחוקים וזה ענין 'הילולא'

אפשר לה לשלום שתבוא אלא אחר שיש איזה ריחוק ופירוד, וזה היה עבודתו של אהרן הכהן לקרב את המרוחקים ולצרף את הפרודים להביאם לאהבה וקרבה, ואהרן אכן ידע איך לגרום אהבה וקרבה על אף ריחוק ופירוד שהיה בין אנשים.

וכלשון המשנה באבות (פרק א' משנה י"ב) "הוי מתלמידי של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", ע"כ, חזינן שפעולתו של אהרן היה בה ענין של 'קירוב', והיינו קירוב של דבר רחוק וכנתבאר.

ועתה נימי לבאר גם את יום פטירתו של אהרן שדווקא הוא נזכר מפורש בתורה, ודווקא בפרשתן דכתיב שעלה להר ההר ביום ראש חודש אב, ובפרט שחל אכן ראש חודש אב בשבת זו שקוראים פרשה זו.

דאכן כאותו ענין הנ"ל לקרב את הרחוקים לענין רוחני, כמו כן הייתה מידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וכבר ביארנו לעיל לשון הכתוב "שלום שלום לרחוק ולקרוב" שאי

כביה הילולא דמיא' לחבר ולקשר את העולמות אלו לאלו.

ולכן דווקא יום פטירתו של אהרן הוא זה דכתיב להדיא בתורה, כי אכן כוח התורה הוא כמו כוחו של אהרן הכהן שקירב את העולמות, ונתעצם ביותר בשעת פטירתו, כיון שזהו הייתה כל עבודתו כל ימי חייו. ויום פטירתו דווקא בראש חודש א"ב, כי א"ב הוא אלף בינה (ושבת קדש), היינו בחינת הלימוד של חכמה אלוקית אור השי"ת אלופו של עולם שהוא התורה הקדושה יחד עם הבינה שהוא ענין של מבין דבר מתוך דבר, הוא עניין של צמצום וריחוק שהחכמה נסתרת בתוך בינה אחרת, ורק על ידי חכמת אלוקית, מבין דבר מתוך דבר, אז מקרב ומגלה את תוכיות פנימיות הקדושה ומקרב את החכמה לפנים.

ולכן דווקא עבודתו של אהרן הוא בפרשה זו שבה מיירי על ענין זה כנ"ל.

והנה ענין 'הילולא' נמצא בזוה"ק על כמה דברים, הן על שבת קודש (זוה"ק ח"ב מז:), והן על פטירתו של צדיק (זוה"ק ח"ג רצו:) והן חתונה נקרא כן, וגם באופן כללי אמרו חז"ל (עירובין נד.) 'האי עלמא כביה הילולא דמיא', ואכן כל אלו יסוד אחד להם שהם מחברים ומייחדים את חיבור הנשמה לענייני העולם הזה, וזה נעשה על ידי עונג שבת כנתבאר לעיל בדברי התפארת שלמה, וכן על ידי פטירת הצדיק שמכפר כמו יום הכיפורים (ירושלמי ריש יומא, וכן בויקרא רבה כ, יב) ועל ידי עלייתם מתעלה כל העולם הגשמי בבחינה רוחנית, והן ענין נישואין שנתבאר שהוא שילוב וחיבור העולמות, ובאמת כן הוא כל עבודת האדם 'האי עלמא

ז.

עבודת ימי בין המצרים במיעוט תענוגי עוה"ז וחיבור לחלק הרוחני

היינו ענין הפרשה וכדפירש"י שם, ומדוע הכא לא כתיב לשון זה.

וביאר על פי דברי רבינו בחיי ואבן עזרא שם בביאור לשון 'יפליא', וז"ל רבינו בחיי: "וזהו לשון 'יפליא', יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכין אחר תאותם וזה

מו"ח כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א ביאר פעם באופן נפלא את לשון הכתוב בפרשתו (במדבר ל, א) "אִישׁ כִּי יֵדֵר לָדֹר לָהּ" ודקדק מדוע לא כתיב כמו בפרשת נשא (במדבר ה, ב) "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֹא לָדֹר לָדֹר נָדָר נָזִיר", שהרי לשון 'יפליא'

העידון הוא שם בעולם הבא, ולכן כל כמה שמוריד ממנו בעולם הזה, ממעט עידונו ותענוגו הקצוב לו לעולם הבא. ובזה ביאר הטעם שזכה רבינו הקדוש שלא פסקו מעל שולחנו לא צנון ולא חזרת לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, הוא מפני שבאמת הוא אמר שהוא לא נהנה מעולם הזה אפילו באצבע קטנה, ולכן היה לו שפע רב בכל דבר, כי לא השתמש בשפעו וטובתו שהיה לו בעולם.

ומעתה זוהי עיקר עבודת הימים הללו, ימי בין המצרים וחודש אב דקיימא לן דממעטין בשמחה, היינו שמחת תענוגי עולם הזה, ותמורתם ישתוקק האדם ויתעלה להיות בתענוג רוחני וחיבור העולמות, כי זה כנגד זה הוא, ועל ידי שמשתוקק יותר לקרבת אלוקים ולמדרגות רוחניות שחסרים לו, ממילא ממעט לעצמו את ענייני עולם הזה, וכן המיעוט בענייני עולם הזה צריך להיות באופן שאינה רק מטרה לעצמה אלא כדי להתקרב יותר ויותר לאור השי"ת ולבחינת בית המקדש ששם היה עיקר תענוג רוחני חיבור עולם הבא בתוך ענייני עולם הזה, וכפי שהבאנו דברי ספה"ק תפארת שלמה שעל ידי התענוג הרוחני, ממילא מתעלה גם הגוף הגשמי ונעשה שלמות וחיבור קדוש.

פורש מהתאוות, עכ"ל, ועל פי זה ביאר כ"ק מו"ח שליט"א דבפרשת מטות שקוראים בימי בין המצרים, אם כן הרי כשאדם מתבונן במה שנחסר לו ומחמת זה מתמלא צער ויגון, וזה סיבה שממילא מפריש עצמו ואינו עסוק בענייני עוה"ז כלל, ולכן אין זה פלא עתה אלא פשוט שהוא פרוש מהם, ודפח"ח.

ומדבריו הללו יש ללמוד את עבודת הימים הללו למעט בתענוגי עולם הזה, ואולי יש להוסיף על דבריו על פי עובדא שהייתה אצל הרה"ק ר' שלומק'ה מזוויעהל צוק"ל שמשמשו הוותיק הרה"צ רבי אליהו רוט צ"ל הביא לו איזה מלבוש נאה חדש כמו בקיטשע, אבל רבי שלומק'ה התחמק ולא הלביש את המלבוש החדש, ולשאלת הגבאי אם יש איזה חסרון וסיבה בבעקישע, ענה ואמר שכל הנאה ותענוג שלוקחים ומשתמשים בעולם הזה, הרי זה מוריד וממעט את התענוג הרוחני והשפעת העולם הבא, כדברי ספר מסילת ישרים (ריש פרק א') וז"ל: "שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא, ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרכת לדבר הזה", עכ"ל, והיינו שעיקר

שהלכו שלושת ימים ולא מצאו מים, והורה השי"ת למשה עץ במרה שישליך אל המים ואז נמתקו המים, ויש לומר בזה דהלא אין מים אלא תורה, ואמנם כל העולם הרי הוא עומד רק על ידי התורה, וכדביארנו שאיתסכל באורייתא וברא עלמא שאין קיום לעולם בלי התורה, ואם כן גם התאוות וענייני עולם הזה הם 'תורה' אלא שאי אפשר לשתות מאותם מים כי מרים הם, ואז הורה השי"ת למשה את עץ החיים היא יגיעת התורה בתענוג ובקיום ענייני עולם הזה על פי תורה, ואז ממילא נעשה ייחוד וקירוב העולמות, ונהפכים המים ממרי"ם לרמי"ם, על ידי השתוקקות וציפייה לקיים את העולם על פי אור השי"ת, ולרומם אף את ענייני הגשמיות לרוחניות, זה ענין רמ"ה שהכל מתרומם ומתעלה לשם שמים.

ובימים הללו מתפללים ומייחלים אנו אכן לאותה השראת השכינה וחיבור העולמות שמביא תענוג קדוש וייחוד נפלא שהיה לישראל בבית המקדש, ומשם שפע מקור הברכות לכל העולם, ויעזור השי"ת שנזכה לזה ויהפכו הימים האלו לששון ולשמחה, ונזכה לראות בניין הבית השלישי בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

וכאשר ביארנו שענין נדרים הוא ענין התורה ותענוג התורה שהיא חלק ממצות התורה להעמיד העולם על ידה, אם כן על ידי מיעוט תאוותיו שעושה נדרים וגדרים למעשיו, ממילא זוכה לתענוג התורה הרוחני.

ובזה יונח לן בעוד אופן שייכות הימים הללו לימי מועדי השנה ובפרט לימים הנוראים חודש תשרי, כי אדרבה כמו שביארנו שכל העולם מושתת ובנוי על יסוד זה של ריחוק וקירוב, וזה גורם שלום בעולם, אם כן יש לומר שהימים הללו של בין המצרים שבהם הוא בחינה של גירושין ופיבוד העולמות שהיה בעת חורבן בית המקדש, הם מכוונים נגד תיקונם שיהיה בס"ד בימים הנוראים אז יהיה קירוב נפלא וייחוד העולמות, להשלים את הריחוק הזה, וממילא תואמים יחדיו, אי אפשר לקירוב בלא הריחוק מקודם, ורק על ידי ימי בין המצרים, נוכל אחר כך להרגיש קרבת אלוקים בימי ירח האיתנים.

ונסיים המאמר בפנינה נוספת, רמז מספר פסוקי פרשיות מטות מסעי שעולים מספר רמ"ה עם הכולל, וזה יש לומר הכתוב בפרשה (במדבר לג, ח-ט) "וַיֵּלְכוּ דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר אֲתָם וַיַּחֲנוּ בְּמֶרְה", ושם במרה נתבאר בפסוקי פרשת בשלח

זמרי עולם יהיה צדיק

עטרת ראשנו ונזר תפארתנו, אבינו רוענו אשר
נשא אותנו על לוח לבו הטהור

כבוד קדושת אדמו"ר הקדוש והטהור

מדרן רבי יהושע העשיל זצוקלל"ה זי"ע

בן מדרן הרה"ק רבי אברהם זצוקלל"ה זי"ע

מזידיטשוב שיקאגו

אשר נתעלה לישיבה של מעלה בב"ד סיון תשפ"ד

